

Monumentnummer*: 523207

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 27 mei 2003
Kadaster deel/nr 82970/80

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Voorthuizen Barneveld Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Voorthuizen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Voorthuizen F 714

Omschrijving**

Inleiding

Klein vrijstaand WOONHUIS gebouwd in 1926 naar ontwerp van architect D.A. VAN HAMBURG in opdracht van diens broer L. van Hamburg. Het huis is gelegen aan de zuidzijde van de landelijke Harremaatweg ten zuiden van het dorp Voorthuizen. Hier stichtte Van Hamburg, geïnspireerd door de lezingen van Rudolf Steiner een kwekerij op biologische grondslag. De kwekerij sloot in de jaren vijftig toen de exploitatie ervan onrendabel werd. Er bestond in Voorthuizen in de jaren twintig en dertig een antroposofische gemeenschap, waarvan enkele gebouwen in de omgeving getuigen zoals het door de architecten Chris Wegerif en Frits Gerretsen in 1929 gebouwde huis Harremaatweg nr. 38. De onbekend gebleven architect VAN HAMBURG was woonachtig in Den Haag en ontwierp dit huis als eerste in een reeks woonhuizen in de omgeving van Voorthuizen. De hoofdvorm van het huis is gebaseerd op landelijke bouwkunst en de eenvoudige, maar met zorg ontworpen detaillering van het huis is verwant aan de stijl van de Amsterdamse School. Het huis vertoont voorts typische kenmerken van onder invloed van de antroposofie gebouwde architectuur zoals de in hoofdvorm en detaillering steeds terugkerende driehoekige vorm en het kleurgebruik. Het pand vertoont in in- en exterieur grote eenheid van ontwerp doordat Van Hamburg ook verscheidene meubels, het glas-in-lood alsmede de omringende tuinaanleg van het huis ontwierp. Het huis bevindt zich vrijwel volledig in oorspronkelijke staat en wordt nog bewoond door de weduwe van de bouwheer. Op het kwekerijterrein bevindt zich thans een camping. Bij de aanleg hiervan bleef veel van de oorspronkelijke beplanting met bomen en struiken gehandhaafd, zoals ook een deel van de het huis omringende oorspronkelijke tuinaanleg. Deze aanleg valt niet onder de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bescherming.

Omschrijving

Het vrijstaande WOONHUIS op rechthoekig grondplan telt een bouwlaag en een zolderverdieping onder een met riet gedekt, van rode nokvorsten en een eenvoudige gemetselde schoorsteen voorzien, laag doorgetrokken zadeldak. De gevels bezitten een trasraam gemetseld in vertikaal halfsteens verband en zijn hierboven grotendeels witgepleisterd, afgezien van de gemetselde rollagen boven de gevelopeningen en de gemetselde onderdorpels onder de vensters. De puntgevels aan de voor- en achterzijde zijn voorzien van een beschieting van gepotdekselde houten delen. De houten kozijnen van vensters en deuren zijn thans in de kleuren geel en groen geschilderd, oorspronkelijk waren deze donkerblauw. In de asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bevinden zich in de rechter gevelhelft gekoppelde drieruits keukenramen met een horizontale roedeverdeling en een klein enkelruits keldervenster. De in het midden van de gevel asymmetrisch ontworpen entreepartij bezit een houten paneeldeur met rechthoekig kijkraam met gekleurd glas-in-lood en een zware weldorpel. De deur is thans geel van kleur, met twee ongelijke groene kleurvlakken en een rode lijst om het glas-in-loodraam. De entree wordt aan de linker zijde geflankeerd door een in koppenverband rondgemetselde partij die doorloopt in het terugliggende smalle drieruits toiletraam met gekleurd glas-in-lood. Geheel links in de gevel geeft een smalle deur toegang tot de voormalige fietsenberging, waarin thans een douche is ondergebracht. De deur is groen van kleur en bezit een smal drieruits venster binnen een op de deur aangebracht trechtervormig geel kleurvlak. Bovenin de houten puntgevel bevindt zich een gekoppeld venster, opgebouwd uit twee liggende keperboogvormige vensters met een roedeverdeling in visgraatmotief. Beide vensters worden gescheiden door een plastisch vormgegeven, rood geverfde tussenstijl. De uiteinden van de geel geverfde ramen worden gemarkeerd door een rood houten blokje. Langs de dakrand lopen geel geschilderde windveren, met een langs de middenas van de veren lopende, zwart geschilderde lijst. De RECHTER ZIJGEVEL bestaat uit de gemetselde plint en het rieten dakvlak. Aan de LINKER ZIJGEVEL bevindt zich een terras, dat gevormd wordt doordat het linker geveldeel terugspringt. Dit terugliggende geveldeel heeft rechts een gepleisterd gevelvlak en links een samengesteld kozijn met hierin de deur naar het terras en een gekoppeld venster voorzien van drieruits ramen. Rechts wordt het terras afgesloten door de gepleisterde achtergevel van de fietsenberging, die eenzelfde gekanteld keperboogvormig venster als de topgevels bezit. Tegen deze gevel is een lage plantenbak gemetseld. De boven de plint witgepleisterde ACHTERGEVEL bezit twee identieke gekoppelde vensters met drieruits ramen. Hierboven bezit de houten topgevel een gekanteld keperboogvormig venster zoals reeds eerder beschreven. Het INTERIEUR van de woning is nog vrijwel volledig in tact en kenmerkt zich door een zeer compacte indeling; de trap naar de slaapkamers op de verdieping bevindt zich in de woonkamer en de ouderslaapkamer grenst direct aan de woonkamer. Het interieur bezit een eenvoudige, maar met zorg ontworpen detaillering in voornamelijk hout. Het oorspronkelijk gehanteerde antroposofische kleurenplan (roze, donkerblauw en gebroken wit) is in de eerste bouwlaag verlaten en in de huidige situatie rood, blauw en wit. Onder de bewaard gebleven interieuronderdelen bevindt zich de inrichting van de keuken en het interieur van de zolder, met een tussenwand opgebouwd uit blauwgeschilderde diagonale houten delen, een inpandige kast en een wand- en plafondbeschildering in een soort tamponneer-techniek.

Waardering

Vrijstaand WOONHUIS gebouwd in 1926 naar ontwerp van D.A. VAN HAMBURG.

-Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een klein woonhuis uit de jaren twintig met invloeden uit de antroposofie en de Amsterdamse School, in de provincie. Het huis valt op door esthetische kwaliteiten die onder andere tot uiting komen in de gave hoofdvorm die verbonden is met de natuurlijke omgeving en in de verzorgde detaillering van in- en exterieur, zoals

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het deels plastisch gebruikte metselwerk en de markante vormgeving van ramen en deuren. Het huis valt voorts op door de zeer compacte plattegrond.

-Van stedenbouwkundige waarde als markant onderdeel van de historisch gegroeide bebouwing aan de landelijke Harremaatweg, waar het door de bijzondere verschijningsvorm een beeldbepalende rol speelt.

-Van cultuurhistorische waarde als uiting van de aanwezigheid van een antroposofische gemeenschap in het Veluwe dorp Voorthuizen in het interbellum. Als onderdeel van de voormalige biologische kwekerij op antroposofische grondslag, vertegenwoordigt het huis een karakteristieke ontwikkeling in de agrarische en sociale geschiedenis van Nederland.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis